

Nyhedsbrev, SN 122, September 2017

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Dansk-svenske krige...

Svinøvej 42,
4750 Lundby
Tlf.: 4074 1870

jens@hallqvist.dk

www.svend-goenge.dk

Bestyrelse:

Formand:
Jens Hallqvist

Næstformand:
Ole Ib Hansen

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmed-
lemmer:

Gunnar Stobbe
Chris Hermansen
Ingegerd Riis
John Gravesen
webmaster

Redaktion på SN:
Jens Beck.

[svendgoengepoul-
sen@gmail.com](mailto:svendgoengepoul-
sen@gmail.com)

Første Karl Gustav-krig	1657-1658	Danmark	Sverige	Freden i Roskilde	Sverige får Skåne , Blekinge , Halland , Bornholm , Bohus-len og Trondhjems len
Anden Karl Gustav-krig	1658-1660	Sverige	Danmark	Freden i København	Danmark får Trondhjems len samt Bornholm mod Bornholms vederlagsgods
Den Skånske Krig	1675-1679	Danmark	Ingen Vinder	Freden i Lund	Ingen landafgivelser, svensk-dansk forbund indgås (status quo ante bellum)

Helt traditionelt har det oftest været naboen (eller nogen i familien) man har haft sine hyppigste skærmydsler med.

Således også mellem Sverige og Danmark.

[Wikipedia](#) opregner her f.eks. i de seneste ca. 450 år 11 eksempler på krige mellem vore to nationer.

I ovenstående skema ses de tre, der førte til den radikale ændring i vort forhold, og som jo stadig er til genstand for opmærksomhed.

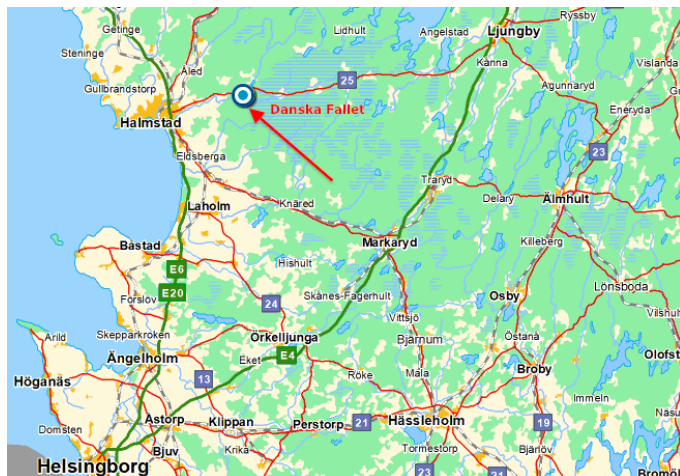
Slaget ved Halmstad, også benævnt [Slaget ved Fyllebro](#), var et afgørende slag under skånske krig mellem Sverige og Danmark. Det stod uden for Halmstad den 17. august 1676, da en dansk hær blev besejret.

Med sejren afværgedes en dansk trussel mod Göteborg. I stedet kunne svenskerne samle forstærkninger og senere besejre den danske hær i slaget ved Lund. Slaget ved Halmstad blev det sidste slag mellem danskere og svenskere i Halland.

En mindre del af den danske hær flygtede

op langs åen. Svensken fik presset danskerne ud på en bro over nogle vandfald. Broen styrte-
de sammen, og de danske soldater der ikke blev knust mod stenene druknede.
Den største del af klippen kaldes nu Kongestenen, og vandfaldet har fået navnet Danske Fal-
det.

Gøngemarked 2017...

For 10ende gang blev Gøngemarkedet afholdt i Lundby. Det første blev afholdt i området omkring Medborgerhuset på Banevej. Det skulle vise sig med det samme, at stedet var for småt til den umiddelbare og indlysende succes.

Lundby var blevet centrum for det sydsjællandske.

De arrangerende kræfter var, som i dag, Medborgerhuset, Borgerforeningen og Foreningen Svend Gønge. De samlede sig senere under en fælles "fane", Foreningen Gøngemarkedet.

Endvidere er det blevet fast, at markedet afholdes som i år, den tredje week end i august. Og så alligevel!

Koordinationsudvalget i Foreningen Gøngemarkedet har valgt at aflyse næste års marked. Her er forklaringen, Bane Danmark har meddelt, at broen over banelinjen skal ændres, således at man kan elektrificere strækningen. Projektet er planlagt til at tage mindst et år.

Næste Gøngemarked bliver således 2019.

Sædvanen tro begyndte markedet med et optog fra biblioteket i Lundby kl. 10 lørdag formiddag. Anfører for dette optog var musikgruppen Lurifas, som på fineste vis bandt hele markedet sammen.

Modtagelsen sker så på plænen foran scenen, hvor borgmester Hans Nansen tager imod.

Deres Kongelige Højheder, Kong Frederik III og hans Dronning Sofie Amalie.

I baggrunden ses musikerne Rasmus (tv.) og Ambrosius (th.) fra Lurifas

Flere gange i løbet af Gøngemarkedet optrådte de akrobatiske gøglere fra Trup Cirka med deres åndeløst spændene numre.

De svenske soldater, [Karolinerne](#), her i deres lejr, var konstant agtsomme for at få fat på og anholde Svend Poulsen.

Kulsoen, som altid er ude efter en lille skilling, mener at vide, hvor Ib og Svend befinder sig.

Såvel Karolinerne som Manheimer, er ude efter disse to frihedskæmpere.

Snart får Karolinerne øje på Ib og Svend. De vil have dem, døde eller levende, så der afgives skud med det samme.

En gønge falder...

Og det kommer straks til heftig kamp. De karolinske soldater er jo nødt til at lade, så det giver gøngerne en fordel i nærkamp. Men kampen bølger frem og tilbage...

Men alt ender fredeligt...

Om søndag er der sædvanen tro — udegudstjeneste. Og endnu en gang er det Lurifas som binder Gøngemarkedet sammen med deres indlevende og alsidige musik.

Men vort land og vor konge mangler penge. Gøngerne vil som sædvanligt rigtig gerne hjælpe. 50.000 rigsdaler er samlet ind, og problemet er nu at få denne kæmpe sum gennem den svenske besættelsesmagts linier og ind til Fr. III på slottet i København. Først transporteres skatten i øltønder, men falder af en kane og ned i en å, i forbindelse med en svensk forfølgelse.

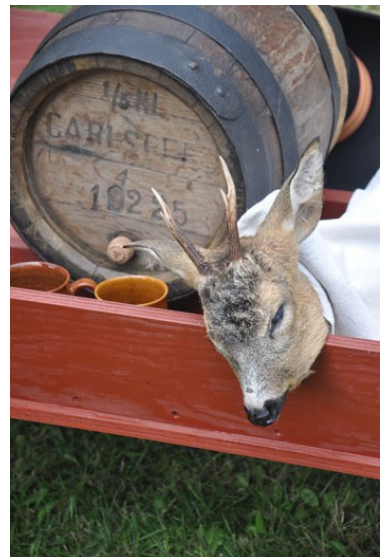

Tam fortæller om denne hændelse og sin viden.

Skatten sys nu ind i en nedlagt hjort, som så skal transporteres ind til København.

Dette er meget almindeligt, da almu- en ofte tjener en skilling ved at bringe god mad til byen.

Turen starter og går over Køge Bugt ind til København og slottet, hvor Fr. III tager hjerteligt imod Svend og de mange penge.

Men svensken har fået nys om turen, og at det er lykkedes at bringe en stor sum ind til kongen.

Lejesoldaten Manheimer begynder straks at lede efter

Svend.

Svend har forklædt sig som en gammel kælling, men det ender med at Manheimer finder ham.

Det kommer til en drabelig dyst, som ender med at Manheimer trækker sig.

Kulsoen er også et ”stykke jaget vildt”.

Hun anklages for at have stjålet. Hun bedyrer sin uskyld, men smides dog i fangehullet.

Tam er ude af sig selv! Hvad skal han gøre? Og så uden sin Kulso.

Fr. III tilkaldes og lader nåde gå for ret.

Kulsoen sættes fri og Tam takker hans højærværdighed for hans store gavmildhed.

